

עיקרי השולחן

שיטת לימוד מאירת עיניים המקלה על הזיכרון
שזכתה להסכמת גדולי הדור ולברכתם

מבנה העמוד

קנה תלמודו קיצור עיקרי השולחן בידו 155

הל' נדה סי' קצט - ההכנות לטבילה

סעיף 1
הל טבילה במוצאי שבת, שאי אפשר לחוף מבעוד יום - תחוף בליל טבילה. הגה: ומכל מקום מנהג יפה הוא שהחזן היטב בערב שבת, ובמנוחיו שבת החוזר ותחוף והסחוף מעט (טור).

נושאי הסעיף: טבילה במוצאי שבת.

עיקר הסעיף	הרחבה לסעיף
מתי תחפוף כשטבילתה חלה במוצאי ש? ש"ע - די ותחפוף במוצאי ש.^א סרמ"א (כתור) - מנהג יפה: שבערב שבת - תחפוף היטב, ובמוצאי ש - תחזור ותחפוף ותסרוק מעט.^ב ש"ד (ו, ט) - חזינו הוא: שבערב שבת - תרחץ ותחפוף היטב, ובמוצאי ש - גם תרחץ ותחפוף.^ג	הרחבה לסעיף גדה סחא - ...שולח רבין באגרוניה אשה לא תחוף בערב שבת ותטביל במוצאי ש...הא דאפשר הא דלא אפשר (נייני לעיל בסעיף ג) א"כ לש"ע - זה בין לשאלות ובין לשי"י. סרמ"א (טור) - לרש"י מה שחופפת במוצאי ש בלילה הוא מחמת הדוחק, ולכן מנהג יפה שתתקן את כל מה שאפשר לתקן (בערב שבת ביום), ולא לסמוך על חפיפת לילה בלבד (הסבר הבי"ט טור). ש"ד (ו, ט) - מוסק כרש"י שעדוף שהחפיפה תהיה ביום, ולכן מצד חזון תחפוף ותסרוק היטב במים חמים ביום ערב שבת (או בערב ימים), וגם תחזור לתחוף ולשטוף את עצמה בליל טבילתה אם הוא חול. בשנים למ"ע - שצריכה לעינו לבעור את כל גופה ושערה שאין בהם חציצה בשנת טבילה (בסעיף א, ט"ז ח).

לשון השו"ע והרמ"א

נושאי הסעיף

עיקר הסעיף

עיקר פסקי השו"ע והרמ"א בקצרה

הרחבה לסעיף
השתלשלות ההלכה
מהמקור בגמרא (מסומן ברקע אפור)
דרך שיטות הראשונים והאחרונים
עד לפסקי השו"ע, הרמ"א
ונושאי כליהם

סימונים

סימון למקל

סימון למחמיר

סימון לשיטה שאינה מקלה ואינה מחמירה

בעזרת סימונים אלה הלוכד מזהה מיד מי מחמיר ומי מקל וזוכר את מסקנתה של כל שיטה.

הרב יצחק טובי' זי"ס
גאב"ד ב"צ העדה החרדית

הרב חיים פנחס שיינברג
ראש ישיבת "תורה אור"
ומורה הוראה דקריית מטרסדורף

הרב עובדיה יוסף
הראשון לציון
ונושאי מועצת חכמי התורה

הרב משה שטרנבוין
ראב"ד ב"צ העדה החרדית

הרב מנשה [קליין] הקטן
אבדק"ק אונגוואר
ור"מ דישיבת "בית שערים"

הרב מרדכי אליהו
הראשון לציון
והרב הראשי לישראל לשעבר

הרב משה הלברשטאם
חבר ב"ד צ העדה החרדית

הרב אליהו בקשי דוון
הראש"צ והרב הראשי לישראל

הרב מיכל יהודה ליפקוביץ
זכרון מאיר, בני ברק

הרב אשר זעליג זי"ס
רב קהלת טשכנוב רמות
גאב"ד "דרכי הוראה" ור"י חת"ס

הרב שמואל אליעזר שטרן
דומ"צ בבד"צ של מורן הגר"ש ואזנר
ראש ישיבת חוג חת"ס ורב מערב בני ברק

הרב שלמה משה עמאר
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

הרב עזריאל אויערבאך
רב בית הכנסת "חניכי הישיבות",
בית וגן, ירושלים

הרב שמואל קהת הכהן גראס
מו"צ דקהל מחזיקי הדת
דחסידי בעלזא בא"י

הרב יצחק זילברשטיין
רב שכונת רמת אלחנן, בני ברק

הרב שריאל רוזנברג
רב שכונת רמת דוד, בני ברק
ראב"ד ב"צ דהגר"נ קרליץ

הרב יצחק יוסף
הראשון לציון
והרב הראשי לישראל

* ההסכמות ומכתבי הברכה ניתנו לספר "עיקרי השולחן", שמהם תומצתו ההלכות ל"תלמודו בידו"

**הסכמות
ומכתבי
ברכה**

עובדיה יוסף

הראשון לציון ונשיא מועצת חכמי התורה
ב"ה, ירושלים, יד תשרי התשנ"ז

הסכמה

הובאו לפני גליונות הספר "עיקרי השולחן" על הלכות איסור והיתר ונדה, מעשה ידי אומן נטע נאמן, יראת ה' היא אוצרו ועליו יציץ נזרו, כש"ת הרב משה כהן שליט"א. וערך אותם הכהן בצורה תמציתית כדי להקל על הלומד, ע"י הקדמת מבוא לדברי הבית יוסף, וסיכום דעות הפוסקים בצורת טבלאות, כדי שיוכל הלומד לחזור על עיקרי הדברים בזמן מועט, וע"י כך הסוגיא הנלמדת תחרט בויכרון. ולפעלא טבא אמינא איישר חיליה לאורייתא.

ויהי רצון שחפץ ה' בידו יצלח ועוד יעלה מעלה מעלה לגאון ולתפארת "והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו, ועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח".

עובדיה יוסף

וב"ז אב תשס"ג, כתב הרב:

הסכמה

הובאו לפני מגיליונות הספר "עיקרי השולחן" על הלכות שמחות, אשר נערך בטוב טעם ע"י צוות ת"ח בראשותו של הרה"ג רבי משה כהן שליט"א, והוא סיכום דעות ופוסקים וקיצור תמציתי של השו"ע והחוננים עליו, בעזרת טבלאות. וע"י זה יוכל הלומד לחזור על לימודו, בזמן מועט, איישר חילם לאורייתא.

מצוה לסייע בידם כי ההוצאות רבות, מלבד הוצאות הדפוס, וכל המסייעים ישאו ברכה מאת ה', "כי עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר..."

עובדיה יוסף

הרב חיים פנחס שיינברג

ראש ישיבת "תורה אור"
זמורה הוראה דקדוה מטריסדורף
בס"ד, חודש כסלו תשס"ד

מכתב ברכה

הנה הביאו לפני ספר חשוב ונכבד, אשר בשם "עיקרי השולחן" יכונה, אשר ערכו הרה"ג רבי משה כהן שליט"א, והוא ליקוט ערוך ומבואר על שולחן ערוך זו"ד, הלכות איסור והיתר, נדה, והלכות שמחות, והמיוחד שבו שהינו ליקוט נרחב עם מקורות ההלכה מהש"ס והראשונים, ועד נו"כ על השו"ע, בצורה מבוארת ומתומצתת בכדי שלומד דינים אלו יהיה לו אפשרות נפלאה לשינון וחזרה על מה שלמד ותלמודו יתקיים בידו והכל ערוך בצורה מסודרת ומאירת עיניים, בלשון מסוכמת וברורה, עם סיכום ההלכה היוצא מכל נושאי כלי השו"ע, בצירוף טבלאות מבוארות, ובודאי שיש בחיבור זה תועלת גדולה ללומדי עיניים אלו, לסיכום וחזרה ושינון ההלכה.

ואף שזה זמן רב שאיני יוצא בהסכמות לספרים, מטעם שעמדי, ובפרט לספרים הנוגעים בענייני הלכה, וגם קשה עלי העיון מפאת טרדות הישיבה כי רבו עלי, מ"מ לא אמנע טוב מבעליו, ועל כן אברך את הרב המחבר שיזכה ויעלה ספרו זה על שולחנם של מלכים, מאן מלכי רבנן, ויתקבל באהבה ובשמחה לפני הלומדים, ויזכה לחבר עוד חיבורים נפלאים כאלו בתורה הקדושה, ולשבת באהלה של תורה כל ימי חייו מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת.

הכו"ח לכבוד התורה

חיים פנחס שיינברג

מרדכי אליהו

הראשון לציון והרב הראשי לישראל לשעבר
בס"ד, ז' אלול התשנ"ו

הסכמה

ראה ראיתי את הספר "עיקרי השולחן" על הלכות מליחה, בשר וחלב וכן על הלכות נדה אשר ערכו וחיברו בטוב טעם ודעת הרה"ג משה כהן שליט"א.

בספר זה הביא מקורות מש"ס, בית יוסף, ראשונים ואחרונים בצורה נאה ומסודרת ובשפה ברורה ובנעימה, וכדברי חז"ל "לעולם ישנה אדם לתלמידו בלשון קצרה".

ידוע מה שכתב מרן בעל השולחן ערוך שלא לפסוק הלכה מתוך ספרו השו"ע אם לא למדו את מקורו בבית יוסף, כל הלכה שאין אדם יודע את מקורה הוא איננו יכול ללמוד ממנה לדין אחר, לפיכך כל לימוד בעיקר לימוד הלכה צריך שיהיה מהמקור מהמסד עם הטפחות, וזאת מעשה המחבר הנ"ל.

ספר זה יהיה לעזר ללומדים לקראת הבחינות, וכן לאדם שכבר למד ישמש ספר זה כסיוע לשנן את הדברים בצורה תמציתית. ומאחר שכבר פעמים רבות כתב הרב המחבר הנ"ל ש"אין לפסוק הלכה למעשה מספר זה" עם כל זה יש בו הרבה מראה מקומות שאם יעיין בהם הקורא יוכל לפסוק הלכה למעשה.

יה"ר שחפץ ה' בידו יצלח, וימשיך הלאה להגדיל תורה ולאדירה, וכל מן דין כתבו לנא. ובכל אשר יורנו ישכיל ויצליח ויהי ה' עימו, ויתברך בכל מידי דמיטב, אכ"ר.

מרדכי אליהו

הראשון לציון
והרב הראשי לישראל לשעבר

מנשה קליין [קליין] הקטן

אבדק"ק אונגוואר, ור"מ דיישיבת "בית שערים",
[מח"ס "משנה הלכות"], ברוקלין, ניו יורק

בס"ד

בראותי דברי מורנו הגאון הצדיק מוה"ר חיים פנחס שיינברג שליט"א

הנני מצטרף לדבריו והשי"ת יעזור למחבר לגמור על השו"ע.

החותם בלב ונפש

מנשה קטן

משה שטרנבוך

ראב"ד

לכל מקהלות האשכנזים
מח"ס מועדים וזמנים וש"ת תשובות והנהגות
רב בית הכנסת הגר"א, ור"מ במרכז התורה הר-נוף
סגן נשיא העדה החרדית
בעיה"ק ירושלים ת"ו

בעזה"י ח' אלול תשס"ד

הובא לפני ספר "עיקרי השולחן" על הלכות אבילות מהרה"ג וכו' ה"ה הרב משה כהן שליט"א, והלכות אלו מצויין בעו"ה, והרב המחבר טרח עמל ויגע להוציא מתחת ידו דבר מתוקן נאה ויאה, והכל אצלו בלשון קל וצח ערוך כשולחן ערוך, עם טעם ומקור לכל הלכה ודעת גדולי הפוסקים, ויש כאן חכמה ומלאכה וטעם לשבח.

ומרוב טרדות לא יכולתי לעיין בו כראוי, אבל נראה בעליל שהספר יביא לתועלת מרובה ולכן אני מצטרף לרבנים הגאונים שסמכו ידם והסכימו לספר, ונתגלגל לידו זכות להקל ללמוד הלכות אלו.

ואבינו שבשמים ימהר לקיים הבטחתו ו"פֶּלַע הַפִּנֵת לְצַח" (ישעיה כה, ח), ונראה אור ה' וביאת משיח צדקנו במהרה בימינו בקרוב.

והנני מצפה בכיליון לישועת ה' ורחמי שמים מרובים.

משה שטרנבוך

תוספת העורך: בשנת תשס"ז נכנסתי לקודש לפני הגאון רבי שמואל הלוי ואזנר שליט"א רב אב"ד ור"מ זכרון מאיר בבני ברק, בכדי להראות לו את הספר והפסקים שהבאנו בשמו מהספר שבט הלוי, סיפרנו שתלמידו הגר"מ הלברשטאם זצוק"ל כתב לנו מכתב ברכה, והגר"ש ואזנר שליט"א ענה שהוא סומך על מה שכתב לנו הגר"מ הלברשטאם זצוק"ל.

משה הלברשטאם

חבר הבד"צ העדה החרדית
ראש ישיבת "דברי חיים" טשאקאווע
מח"ס שו"ת "דברי משה"
פעיה"ק ירושלים תובב"א

והצטרף אליו

הגאון רבי יצחק טובי' ווייס שליט"א

גאב"ד בד"צ העדה החרדית
רב ואב"ד לכל מקהלות האשכנזים
בעיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד

ראיתי גליונות הספר הנכבד "עיקרי השולחן" על נו"כ הלכתא גבורתא בסדר השולחן ערוך אשר יהא לתועלת עצומה ובפרט לצעירי צאן קדושי, דהאידיגא הרגילים בשיטת לימוד כזאת, ולשינון וחזרה למען תהי' תורת ה' זו הלכה ברורה שגור"ה ומשוגר"ת ומחודדת בפ"ה כדרז"ל.

ע"כ בואו ונחזיק טובה למע"כ הרה"ג מוה"ר משה כהן שדעתו יפה שליט"א משה"ה ספרא רבא אשר העביד את חילו וכוחו לאורייתא כדרכה של תורה, וניכרים דברי אמת שהרבה מאד עמל וטרח בזה. ואמירה נעימה כתיבה יהיבא ליה מינאי ותחזקנה ידו להו"ל פרי עמלו לזכות את הרבים.

ויאמצהו השי"ת כהנה וכהנה וללמוד ולהפיץ מעיינותיו חוצה, מתוך שפע רב מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש לאוישט"א.

ובעה"ח לכבודה של תורה והלכה בישראל, ביום ערש"ק לסדר ואת יהודה שלח לפנינו להורו"ת.
שנת אליכם אישים אקרא לפ"ק.

משה הלברשטאם

חבר הבד"צ העדה החרדית
פעיה"ק ירושלים תובב"א

הריני מצטרף לדבר הגה"צ זצוק"ל שהוא ספר עזר ללומדי הלכות אלה ולא בא לפסוק הלכות רק לסכם ולסדר את הלימוד ולהקל על החזרה והריני מברך את הרב המחבר שליט"א שיזכה להרביץ תורה מתוך הצלחה ונחת.

יצחק טובי' ווייס

[גאב"ד בד"צ העדה החרדית בעיה"ק ירושלים תובב"א]

גם אני מצטרף לדברי הגאון שליט"א

יצחק זילברשטיין

רב שכונת רמת אלהן בני ברק ת"ו

מיכל יהודה ליפקוביץ

זכרון מאיר, בני ברק

ד' ניסן תשס"ט

ראיתי שהצוות עשו דבר חשוב לחזור בקיצור על מה שלמדו בכדי שלא ישכחו ודבר מצוה רב שיעזרו להם בכל מה שאפשר.

מיכל יהודה ליפקוביץ

אליהו בקשי דורון
הראשון לציון הרב הראשי לישראל
ב"ה, טו תמוז התשנ"ו

מכתב ברכה

מזן הבית יוסף הגדיר את ספרו "שולחן ערוך" על יסוד דברי חז"ל על הכתוב "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (שמות כא)... והנה בעוד מזן הב"י ערך ההלכות כשולחן ערוך, הרי ההלכות הנלוות של נושאי הכלים וגדולי הפוסקים נכתבו בספרים בהערות, באופן שקשה על המעיין למצוא את מבוקשו. על כן דבר בעתו מה טוב עשה הרב משה כהן שליט"א בספרו "עיקרי השולחן" שערך וסידר את כל פסקי ההלכות הנלוות לשו"ע, בסדר מופתי ברשימות ובטבלאות שיהיו השולחן ערוך ומוכן לאכילה, המאפשרים שינון וזכירה. ויש לדייק בדברי חז"ל שהבאנו לעיל שהסדר הטוב והעריכה הנכונה יש בהם לא רק להקל על הלומד, לשנן ולזכור הדברים, אלא גם להעמיק בהם ולהבין בטעמים, ככתוב "איני מטריח עצמי להבינם טעמי הדבר ופירושו, לכך נאמר אשר תשים לפניהם, כשולחן הערוך", הא למדת שהסדר הנכון וניתוח הדברים יש בו בכדי להבין טעמי הדבר ופירושו...

(נוסח המכתב המלא ראה בספרנו על הל' מליחה).

אליהו בקשי דורון
הראשון לציון הרב הראשי לישראל

הרב עזריאל אויערבאך

רב בית הכנסת "חניכי הישיבות", בית וגן
רח' הפסגה 53, בית וגן, ירושלים

ראיתי את ספרו היקר של הרה"ג ר' משה כהן שליט"א הנקרא "עיקרי השולחן" ערוך ומסודר על הלכות נדה דבר דבור על אופניו בטושו"ע ומפרשי השו"ע גדולי הפוסקים המיועדי לאלו שלמדו את השו"ע לשנן לעצמם בדרך קצרה הלכות הנ"ל בפרטיהם ודקדוקיהם למען ידיעת ההלכה למועשה על בוריה אשר נערך ע"י הרב הג"ל בצוותא עם חבר לומדים למען זיכוי הרבים ולתועלת הלומדים. חפץ ד' בידם יצליח להרבות כהנה וכהנה בזיכוי הרבים לדעת דבר ה' זו הלכה מתוך שמחת התורה ומנוחת הנפש.

עזריאל אויערבאך

שמואל אליעזר שטרן

דומ"צ בביד"צ של מנחם הגר"ש ואזנר שליט"א
ראש ישיבת חוג חת"ס
ורב מערב בני ברק
רח' הרב קוק 1, בני ברק 51273

בס"ד, יום כ"ח ניסן תשס"ז

מפעל גדול וחשוב כוננו ידיו הטהורות של מעלת כבוד הגאון המופלג והמפואר, דייק וגמיר, רבי משה כהן שליט"א, ואתו עמו צוות תלמידי חכמים מופלגים אשר הגה לבם הטהור לערוך ספר נכבד ונעלה נקוב בשם "עיקרי השולחן", ובו ערוכות ומסודרות הדק היטב פסקי השו"ע ונושאי הכלים עם המקורות וכל המסתעף, בכדי להקל ולסייע ללומדים בפרט לצעירי הצאן למיחת לעומקה של הלכה בבהירות והבנה זכה וע"י זה יהיה תלמודם מתקיים בידם, למען יעמדו ימים רבים, חפץ ה' בידיהם יצליח להנחות את הלומדים במסילה העולה בית קל.

שמואל אליעזר שטרן

אשר זעליג וייס

רב קהלת טשכנוב רמות
אב"ד לממונות ירושלים
ראש ישיבת חתם סופר

ב"ה, כ"ז כסלו תשס"ד

הן ראיתי את הספר החשוב "עיקרי השולחן" על כמה מקצועות חשובים ביורה דעה (או"ה, נדה והל' שמחות), ראיתי ושמח ליבי כי מכל דף ודף בספר ניכר עמל התורה שהשקיע המחבר היקר הרה"ג ר' משה כהן שליט"א וחבר ת"ח מופלגים שעמו אתו עמלו בעומק הלכות אלו וברוחבן.

חשיבותו של ספר זה גם כספר הכנה להבנת הבית יוסף, וגם לסיכום דברי השו"ע ונושאי כליו, וגם לשינון פסקי האחרונים להלכה ולמעשה, ואף שלא היה בידי לעבור על כל הספר או רובו, אך מהמעט שראיתי בו, ראיתי שהולך מישרים הוא, בהבנה, בבהירות, ובסדר נכון. בטוחני שספר זה יהיה לתועלת גדולה לכל העוסקים בהלכות חמורות אלה, וברכתי למחבר היקר שליט"א שיזכה להגדיל תורה ולהאדירה ודבריו יתקבלו לרצון בין עמלי תורה והוגי תושיה.

ק"מ אשתי

הרב אשר זייס

שלמה משה עמאר

הראשון לציון הרב הראשי לישראל
נשיא בית הדין הרבני הגדול

בס"ד, י"ז אייר, תשס"ט

אגרת ברכה

הובאו לפני גליונות מהספר "עיקרי השולחן" על הלכות איסור והיתר ונדה ושערך וחייבר הרה"ג משה כהן שליט"א וערך אותם בצורה קלה ונוחה, וכן הביא מקורות מהש"ס ומהראשונים ועשה טבלאות כדי שהלומד יוכל לחזור בצורה קלה והדברים יהיו חרוטים על לוח ליבו.

ויהי רצון שישלים מלאכתו מתוך בריאות ורוב נחת ויהיו כל מעשיו לשם ה' ברוך הוא, ויתקבלו דבריו בחן וחסד על רבנו ועל תלמידיו.

ובזכות עמלה של תורה נזכה לראות עין בעין בשו"ב ה' שבות עמו ונחלתו בישיעה וברחמים בב"א.

המצפה לישועת ה' ברחמים

בברכה,
שלמה משה עמאר

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

הרב שמאי קהת הכהן גראס

[מח"ס שו"ת שבט הקהתי]

מו"צ דקהל מחזיקי הדת דחסידי בעלזא בא"י
רח"ו דברי חיים ז, קרית בעלזא עיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד, כ' טבת תשס"ז

לה"ו

באתי להמליץ ולחזק ידי הרה"ג המופלא והמופלג סדרן ודייקן ה"ה ר' משה כהן שליט"א שכבר אתמחי גברא בכמה ספרים שכבר הו"ל הנקרא "עיקרי השולחן" על או"ה, שמחות וכעת הו"ל על כל הל' נדה בעזרת חבורה של ת"ח מופלגים יראי שמים. והמטרה של ספרי המחבר אינה להורות הלכה למעשה אלא להקל על הלומדים ולהיות כלי עזר שיהא משנת הלומד ברורה ושגורה ומובנת יקל לחזרה ולזכור.

וניכר היטב יגיעתו ועמלו של הרה"ג המחבר שליט"א והשקיע הרבה כוחו ואונו כדי שיצא דבר מתוקן ליהנות מהפירות של השולחן ערוך שחברו מרן השולחן ערוך ומרן הרמ"א ויש חכמה ומלאכה וטעם לשבח.

וע"כ הנני מאחל להרה"ג המחבר שליט"א ולכל הצוות העוזר לו בהכנת החיבור שיזכו לחבר עוד ספרים לזכות בני"י ויזכו ללמוד מתוך הרחבת הדעת.

תמו"ח לכב' עמלי תוה"ק
הק' שמאי קהת גראס

שריאל רוזנברג

רב שכונת רמת דוד (פרדס ברמן)
רחוב חזון איש 66 (קרית משה)

בני ברק

[דיין בבד"צ של הגאון רבי נסים קרליץ שליט"א]

בס"ד, א' אייר תשס"ז

ראה ראיתי עלים לדוגמא מהחיבור הנקרא "עיקרי השולחן", אשר נכתב ע"י הרה"ג ר' משה כהן שליט"א ביחד עם צוות ת"ח, ומהות הספר הוא לסכם דברי השו"ע והנו"כ ומקורותיהם בצורה של טבלאות ובצורה של ציונים וסימנים לחדד הזכרון, וכבר שבחוהו רבנו שהוא יהי לתועלת גדולה ובפרט לצעירי הצאן קדושים דהאידינא הרגילים בשיטת לימוד זאת. וכידוע לימוד פרטי ההלכות מבלי לדעת ולהבין שורש כל דבר ודבר, הרי הוא מקשה מאוד על הזכרון. ותחילת מעשהו בשו"ע יו"ד, הנזקק לת"ח הלומדים הוראה למעשה, והרבה תלמידים לא עלה בידם יפה לימוד זה, מכיון שלא הלכו בדרך זו של לימוד ההלכות וטעמיהם ממקור הדין.

וגם אני מצטרף לברכת הרבנים המסכימים, המברכים את הרה"ג הנ"ל והת"ח שעמו שיזכו לברך על המוגמר, ויהא חיבורם לעזר לתלמידים הבאים בשערי היורה דעה, וכל המסייע בידם סיוע שיש בו ממש, הרי הוא שותף להרבת תורה זו.

אבאיה אברהם טל אבנר

שריאל רוזנברג

בס"ד, כ"א תמוז תש"פ, 4-1413/פ'

דברי ברכה

הובאו לפני גליונות הספרים "עיקרי השלחן" סיכומים על הלכות חופה וקידושין, מקורות הדינים בתלמוד ובראשונים, הרמב"ם וש"ע, בתוספת הארות והערות, שכתבו וערכו תלמידי חכמים חשובים, בראשם הרב היקר והנעלה, שוקד באהלה של תורה, משנתו ערוכה וברורה, מזכה הרבים, תהלתו בקהל חסידים, יראת ה' היא אוצרו, חכו ממתקים וכולו מחמדים, שמן תורק שמו, כבוד שם תפארתו, הרב הגאון מעוז ומגדול מזכה הרבים רבי משה כהן שליט"א, ראש מפעל "עיקרי השולחן".

הרה"ג רבי משה כהן שליט"א שוקד באהלה של תורה מזה עשרות שנים וכוחו גדול מאוד בלימוד ובסיכום ההלכה בשיטה מאירת עיניים, המפורסמת לטובה בקרב עולם התורה, בכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מיליהם, ומאות אלפי אברכים נעזרו במפעלו החשוב הזה.

כמעשיהם בראשונה בסדרת הספרים שהוציאו לאור על הלכות מליחה ובשר בחלב, הלכות נדה, והל' אבלות, אשר נתקבלו בעונג ושמחה בהיכלי התורה, ובקרב לומדי ההלכה והציבור הרחב בארץ ובעולם, דבר נאה ויאה עשו, והדבר יועיל לחזרה ולשינון, סיכומי ההלכות מקורות הדינים בש"ס, סיכום בהיר ותמציתי וסדר שיטתי, הגדרות הנושאים מפורטים עם דעות הפוסקים הראשונים, ודברי מרן הש"ע, ודעות האחרונים, והכל עשו בעיון ישר ונכון, בבהירות, בסדר נאה ונכון, בטוב טעם ודעת, דבר דבור על אופניו, תפוחי זהב במשכיות כסף.

וניכר העמל הרב שהשקיע בכתיבת הספר, ומבין הדברים ניכר כח התמדתו ועיונו בחומר זה, ובלי ספק שרבים יהנו מהספר לזכירת הלימוד, ובפרט ת"ח המתכוננים למבחן בהלכות "יורה יורה", ויוכלו להיעזר בספר לידע ההלכה למעשה, ובפרט שהוסיף פסקים מרבני דורנו שליט"א, וממה שנתבאר בילקוט יוסף, ובס"ד התקבל בארץ ובעולם, ולפעלא טבא אמינא, איישר חילם לאורייתא.

וכמוכן ספר זה נועד רק לאותם שכבר למדו את הבית יוסף ש"ע ונו"כ, ואכן אברכים צריכים ללמוד בשקידה את הב"י מיד לאחר הנישואין, אחר שלמדו בישיבות הקדושות ללמוד בעיון והבנה, ויש להם יד ורגל בידעת חלקים מהש"ס והראשונים, ולא להסתפק בלימוד הש"ע עם באר היטב בלבד. וגם צריכים לדעת, שכל גמ' שמציין אליה הב"י מן הראוי לפתוח את הגמ' לעיין בה היטב עם רש"י ותוס', ולחזור לב"י ואז תהיה לו הבנה נכונה בדברי הב"י.

וכ"כ הסמ"ע בהקדמתו לחו"מ, שכוונת הש"ע היתה שלא יפסקו דין מהש"ע מבלי ללמוד תחלה מקור הדין וטעמו ונימוקו בטור ובב"י, ובזמנינו רבים חושבים עצמם כאילו הם מדור דעה ומצפצפים ופוסקים מתוך דברי הש"ע, והם מחריבי עמנו, הפרו ברית עזבו חק, וגורמים רעה לנפשם. ע"כ. והובא ביד מלאכי (כללי השלחן ערוך אות א').

וז"ל המהרש"א סוטה (כב.): ובדורות הללו אותם שמורים הלכה מתוך הש"ע, והרי הם אינם יודעים טעם הענין של כל דבר, אם לא ידקדקו מתחלה בדבר מתוך התלמוד [והראשונים], שהוא שימוש תלמידי חכמים, טעות נופלת בהוראותיהם, והרי הן בכלל מבלי עולם, ויש לגעור בהם. ע"כ. אלא צריכים לדקדק בידעת מקורות ההלכה בתלמוד ובפוסקים, שהוא שימוש תלמידי חכמים.

ומאחר ויש בספר זה משום תועלת ללומדים, יש לברך על יוזמה זו, שיש בה משום הגדלת לימוד ההלכה במקורותיה, לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, כי אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה.

וברכתי לרבנים ולראש המכון שליט"א שיהי רצון ויפוצו מעינותיהם חוצה, וחפץ ה' בידם יצלח לברך על המוגמר בסדרת הספרים שרוצים להוציא לאור, להגדיל תורה ולהאדירה.

בברכת התורה,

יצחק יוסף
הראשון לציון
הרב הראשי לישראל

